

Urunk színeváltozása

(augusztus 6.)

Lk 9,28–36

„Míg imádkozott, teljesen átváltozott...”

Az ünnep eredete a szír egyházra nyúlik vissza, ahol már az 5. században ünnepelték. Spanyolországban a 9. században ismerték. III. Kallixtus pápa 1456-ban Hunyadi János és Kapisztrán János Nándorfehérvárott (ma Belgrád) a török feletti diadal emlékére az egész Egyházban kötelező ünneppé nyilvánította. Ehhez az eseményhez fűződik a déli harangszó bevezetése is.

A bibliai elbeszélés mindhárom szinoptikusnál szerepel (Mk 9,14–29; Mt 17,14–20). Nemcsak Jézus élményét, hanem a tanítványok vízióját is rögzítette a történet, számos ószövetségi idézettel és szimbólummal gazdagítva ezt az apokaliptikus műfajban íródott elbeszélést. Célja: Jézusnak mint Isten fiának a bemutatása a kiválasztott tanítványoknak. Az elbeszélésből nem derül ki, pontosan milyen élményre épült a szöveg. Ez nem azt jelenti, hogy kitalált történetet olvasunk, hanem azt, hogy a tanítványok élménye a rendelkezésünkre álló szöveg stílusa miatt és az események nyilvánvaló értelmezése miatt pontosan nem ismerhető meg. Arra viszont következtethettük, hogy a tanítványok valamikor szereztek élményt arról, hogy Jézus több, mint egyszerű rabbi.

Az elbeszélés Jézust három kedvelt apostola társaságában mutatja, aki Mózeshez hasonlóan felmegy a hegyre, mely feltehetően a Tábor volt, de amelyet a Sínai-heggyel akar azonos értékűnek feltüntetni a szerző. Jézus életében a hegyek fontos szerepet játszottak, néha oda vonult vissza imádkozni (28. v.). A színeváltozás jelen szövege leginkább egy extázis élményt rejt magában, ez magyarázza Jézus ruháinak furcsa leírását. Mindezeknek a funkciója Jézus új messiási szerepének bemutatása. Lukács nem használja a görög „metamorphóté” (átváltzott) igét, amely pogány olvasóit az istenek átváltozására emlékeztette volna. Jézus feltűnése Mózes és Illés társaságában már önmagában is messiási szerepben tünteti fel a Mestert, a különleges fények még teatrálisabbá teszik ezt a hatást. Ellentmondásnak tűnik, hogy ebben a nagyon látványos bemutatásban Mózes és Illés Jézus haláláról beszélgetnek (31. v.). A szöveg célja, hogy Jézus jövődő halálát más összefüggésbe helyezzék, mint a föl-

di élet végét, és Jézus megsemmisülésének pillanatát kiemelik a hagyományos összszefüggésből a tanítványok számára. Az elbeszélés egyes elemei nagyon hasonlítanak a feltámadás leírásaihoz. Ha valóságos, ha álombeli jelenet, mindenképpen jelképes jelentésű epizód.

Péter élménye a másik világról olyan erős, hogy inkább ott akar maradni, mint a földi valóságban, amelyben él. A reális elbeszélő megállapítja, hogy ez az élmény annyira megzavarta, hogy összevissza beszélt (33. b). Ez a mondat árul el a legtöbbet a történet mögötti élményről. A látomás után a mennyei szózat feleletet ad arra a kérdésre: „Kicsoda Jézus?” Ez a szózat egyértelművé teszi a jelenet célját. Feltárni Jézus valódi énjét. A színeváltás jelenete egyben kicsinyke ablak volt a tanítványoknak a másik világra. Ez az élmény inkább kérdéseket támasztott bennük, mintsem választ adott a felvetett kérdésre.

Minden racionálisan gondolkodó hívőnek szembe kell néznie Jézus transzcendenciájával, és válaszolni arra, hogy mi fűzi őt a másik világhoz. És elgondolkozni azon, hogy a túlvilágról alkotott nézetei mennyire befolyásolják a jelen világban folytatott életét. A legtöbb ember a fikció és a valóság kettősségébe helyezi bele a túlvilágot és a jelen világot. A feltámadás előtt az apostolokban csak felmerült ennek a rejtélyes másik világnak a kérdése, de Jézus feltámadása után egészen megragadta őket ez a valóság, és képessé tette óriási erőfeszítésekre a misszió ügyének előmozdításában. Amíg Jézus története csak bölcs mondások, és erkölcsnemesítő kijelentések sorozatát jelenti, addig minden pozitív hatása ellenére nemigen befolyásolja az egyén gondolkodását. Abban a pillanatban, amikor Jézus istenségét komolyan vesszük, az Isten országa valóságát pedig evilági valóságával összevethetően reálisan elképzeljük, gondolkodási és életmódbeli forradalomra kerül sor az életünkben.